

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи миллии
Тоҷикистон, д.и.и., профессор
Хушвахтзода Қ.Х.

«16» ноябри 2022 с.

ХУЛОСАИ

**Шӯрои олимони факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии
Тоҷикистон**

Диссертатсияи Исматуллои Сунъатулло дар мавзуи «Таъсири омилҳои миллию этникӣ ба равандҳои сиёсии Шарқи анъанавӣ (таҷрибаи Афғонистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ ба шиносномаи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мувофиқ аст.

Назария ва амалияи муносибатҳои қавмӣ – қабилавии ҷомеаи анъанавӣ таърих ва таҷрибаи тулонӣ дорад. Дар илми муосири Ғарб назарияи гуногуни муносибатҳои миллӣ ҷой доранд. Муҳаққиқон дар заминаи таҷрибаи мамлакатҳои гуногун ва дар натиҷаи таҳлилу таркиби хулосагириҳои илмӣ ва омӯзишҳои гуногун моҳият ва хусусиятҳои равандҳои мазкурро муайян намуда, мақом ва нақши умумиятҳои миллию этникиро дар низоми инкишофи кишварҳо муайян менамоянд. Дар шароити Афғонистони муосир, ки ҷомеаи гуногунҷеҳрагии миллию этникиро ба таври воқеӣ инъикос менамояд дуруст муайян намудани мақоми умумиятҳои гуногуни миллию этникӣ ва муносибатҳои байниҳамдигарии онҳо дар равандҳо ва ҳалли масъалаҳои инкишофи сиёсӣ аҳамияти муҳим пайдо менамоянд.

Намояндагони гурӯҳҳои сиёсӣ ва илмии Афғонистон, ки муҳолифони андешаи федералишавии кишваранд, чунин ақида доранд, ки дар дунё беш аз дусад давлат арзи вуҷуд дорад, аммо танҳо беш аз бисттои он

низомии федералиро пайгири мекунанду халос. Яъне барои аксари давлатҳо мавзуи федерализм он қадар ҷаззобият, муҳимият ва аҳамияте надорад. Аммо ба ақидаи ҷонибдорони назария ва амалияи сохти давлатдории федеративӣ суҳан сари матлаби шумораи пайравони ин назария ва амалия нест. Матлаб сари муайян намудани таъсири давлатҳои федеративӣ ба сиёсати ҷаҳонӣ меравад. Чунин давлатҳои федеративӣ беш аз ду миллиард аҳолии сайёраро фаро гирифта, дар сиёсат, иқтисодиёт, технологияҳои муосир, фарҳанг ва дигар соҳаҳои ҳаёт пешсафанд. Ба андешаи онҳо бартариҳои зикргардида омили норасоии шумораи ҷонибдорони низомии федеративиро мепӯшонанд. Аз ҷониби дигар, таҷрибаи андухтаи давлатҳои федеративӣ барои он кишварҳои, ки эҷоди ҷомеаи демократиро дар шароити гуногунҷавмӣ, фарқиятҳои амиқи этникӣ, миллӣ, динӣ, минтақавӣ амалӣ менамоянд, хеле арзишманданд.

Аҳамияти мавзуи интиҳобшуда дар он ифода меёбад, ки Омӯзиши назария ва амалияи муносибатҳои миллӣ ва дар ҳошияи он баҳси низомии давлатдорӣ барои Афғонистон, ки дар шароити бесуботӣ қарор дорад, аҳамияти муҳим дорад. Ҷустуҷӯи роҳҳои ҳалли одилонаи масъалаи миллӣ дар Афғонистон яке аз муҳимтарин ҳадафҳои роҳбарияти давлат, ҳизбу ҳаракатҳои сиёсӣ, гурӯҳҳои этникӣ ва иҷтимоӣ ба шумор меравад.

Навгониҳои илмии таҳқиқоти мазкур дар он ифода меёбад, ки масъалаи таъсири омилҳои миллию этникӣ ба равандҳои сиёсии кишварҳои анъанавии Шарқи анъанавӣ дар мисоли Афғонистон бори аввал дар илмҳои сиёсии ватанӣ ба таври маҷмӯӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд.

Теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмии муаллиф ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он мутобиқат менамояд.

Интишороти илмии муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

[1-М] И. Сунъатулло. Ҳукумати ваҳдати миллии Афғонистон (2014-2019):

Мушкилоти таҳияи стратегияи сиёсати хориҷӣ ва роҳҳои татбиқи он [Матн] / И. Сунъатулло // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020, №10. – С. 324-328.

[2-М] И. Сунъатулло. Асосҳои концептуалии сиёсати хориҷии Ҷумҳурии исломии Афғонистон дар марҳилаи кунунӣ [Матн] / И. Сунъатулло // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020, №10. – С. 67 - 71.

[3-М] Нуриддинов Р.Ш., И. Сунъатулло. Проблемаи коркарди концепсияи ҳамоҳанггардонии муносибатҳои этномиллӣ дар Афғонистон [Матн] / Нуриддинов Р.Ш., И. Сунъатулло // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020, №9. – С. 116 - 120.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он ифода меёбад, ки интихоби мавзӯ, таҳия ва таҳлили ҳамаҷонибаи таҳқиқоти диссертатсионӣ натиҷаи фаъолияти чандинсолаи илмии муаллиф буда, тамоми давраи татбиқи нақшаи корҳои таҳқиқотӣ бо иштироки бевосита ва пешниҳодҳои муаллиф сурат гирифтааст.

ҚАРОР ҚАБУЛ КАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Исматуллои Сунъатулло дар мавзӯи «Таъсири омилҳои миллию этникӣ ба равандҳои сиёсии Шарқи анъанавӣ (таҷрибаи Афғонистон)», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ пешниҳод гардидааст, кори илмии анҷомёфтаи оригиналӣ мансуб меёбад.

2. Диссертатсияи Исматуллои Сунъатулло дар мавзӯи «Таъсири омилҳои миллию этникӣ ба равандҳои сиёсии Шарқи анъанавӣ (таҷрибаи Афғонистон)» ба ҳимоя дар Шӯрои диссертатсионии 6D.КOA-001 пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар маҷлиси васеи Шӯрои олимони факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул гардидааст.

Дар маҷлис 16 нафар иштирок намуданд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ:
«тарафдор» - 16 нафар., «муқобил» - нест, «бетараф» - нест.

Протоколи №5 аз 11 –уми ноябри соли 2022

Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси маҷлис

Котиби маҷлис

Муқарриз

Муқарриз

Маҳмадизода Н.Д

Гадоев Н.

Абилов С.

Амиров Т.